

Handläggare:

Ulf Andersson-Greek, Anna Bohman Enmalm

Sammanfattning och analys av regionala dialoger 2020

1 Bakgrund

Detta dokument sammanfattar och analyserar de dialoger samt enkäter som kulturförvaltningen, Region Stockholm, har genomfört med företrädare för det regionala kulturlivet 2020.

Kulturförvaltningen genomför sedan 2019 en årlig dialog med det regionala kulturlivet mot bakgrund av implementeringen av Kulturstrategi för Stockholmsregionen, del av RUF5 2050. Strategin gör gällande att dialog och samverkan kanske är den ”viktigaste förutsättningen för kulturstrategins genomförande”. Dialogerna genomförs även i enlighet med uppdrag från kulturnämnden att uppnå målet om ett ”strategiskt och samordnat kultur- och föreningsliv”.

Kulturförvaltningens uttryckta syfte med dialogen är att inom kultur- och fritidssektorn gemensamt med dialogparterna:

- identifiera utvecklingstendenser,
- dela perspektiv, kunskaper och lärande exempel
- utveckla Region Stockholms roll som samordnande kulturpolitisk aktör
- främja handling och ökad samverkan

Följande parter har inbjudits till dialoger i år:

- regionens 26 kommuner; representerade av kultur- och fritidschefer eller motsvarande¹
- regionala centrumbildningar
- Ideell kulturallians Stockholms län
- Konstnärliga och litterära yrkesutövares samarbetsnämnd, KLYS

¹ Även de kommunala kultur- och fritidsnämndernas presidier inbjöds av Cecilia Elving (L), kulturnämndens ordförande, Region Stockholm, ursprungligen till ett första kulturpolitiskt dialogmöte i maj, men detta har skjutits på framtiden.

2 Kommundialoger

Dialogerna med kommunernas kultur- och fritidschefer genomfördes som planerat i form av fysiska möten i februari. 24 av länets totalt 26 kommuner representerades i fyra olika möten utifrån en geografisk gruppering, vilket är en ny ordning i jämförelse med 2019. Inför 2020 beslutade kulturförvaltningen, Region Stockholm, även att kommundialogen på försök även skulle omfatta frågor rörande folkbildning och föreningsliv, vilket hade bejakats av kommunerna i 2019 års dialog.

Dagordningen för dialogerna var indelad i tre delar. Inledningsvis gavs informationer från kulturförvaltningen, Region Stockholm, om aktuella statliga och regionala uppdrag, projekt och processer på kultur- och fritidsområdet med relevans för kommunerna. Därefter fick kommunerna redogöra för vilka frågor och/eller förändringar inom kultur-, folkbildnings- och föreningslivet som just nu är aktuella inom den egna kommunen och det lokala civilsamhället. Slutligen genomfördes två korta workshoppar kring Regionens framtagande av en regional folkbildningsstrategi samt behovet av fortsatta konkreta prioriteringar av insatser inom arbetet med den regionala kulturstrategin.

Då kommundialogerna genomfördes före utbrottet av coronapandemin kom de senare under våren att kompletteras med en särskild enkät till regionens kultur- och fritidschefer, som också sammanfattas kort nedan.

2.1 Kommunernas aktuella förutsättningar och utmaningar

Kultur- och fritidschefernas redogörelser för den egna kommunens utmaningar och behov av stöd och samverkan inom kultur- och fritidsområdet liknar i stort den bild som framkommit i 2019 års dialoger. Parterna upplever fortsatta utmaningar med att hantera trycket från en växande befolkning parat med fortsatta ekonomiska effektiviseringar. Även detta år framfördes utmaningen med att nå ut bredare med kommunens kultur- och fritidsutbud, särskilt till socioekonomiskt svagare grupper. Relaterat till detta ser man så kallade inlåsnings effekter gällande ekonomiska stöd till det lokala föreningslivet, där deltagandet i etablerade föreningar sjunker i takt med att medelåldern bland medlemmarna ökar, samtidigt som en yngre målgrupps samhällsengagemang kanaliseras i mer informellt organiserade nätverk och i sociala medier. Flera kommuner har därför infört eller utreder möjligheten till att införa mer flexibla stöd, likt Snabb slant och andra mer öppna stödformer.

Många kommuner befinner sig mitt i omfattande stadsutvecklingsprocesser, där kultur- och fritidsfrågorna ofta har svårt att ta plats på dagordningen. Här

PM
2020-08-31Diarienummer:
KN 2019/795

vittnar dialogparterna om en ”kompetens- och språkförbistring” mellan facknämnder och -förvaltningar inom kommunorganisationen liksom gentemot arkitekter och byggherrar. Järfälla, Haninge och Huddinge redogör i sammanhanget för sitt deltagande i Region Stockholms och Stockholms stads samarbete kring pilotprojekt regional kulturlots. Projektet har enligt deltagarna bidragit till att lyfta kulturens roll och möjligheter internt inom kommunens processer. De deltagande kommunerna önskar för framtiden ett mer kontinuerligt och långsiktigt regionalt stöd med fokus på kompetensutveckling inom fältet kulturdriven stadsutveckling.

Även i årets dialoggrunda lyfts fortsatta behov av allmän kompetensutveckling inom kultur- och fritidsområdet. Frågor som lyfts, jämte kulturens roll i stadsutvecklingen, är kulturens och fritidsområdets förhållande till och aspekter av även andra angränsande och ofta mer prioriterade politikområden. Här lyfts även behov av ökad kompetens kring kultur- och fritidssektorns digitala omställning, tillämpning av den så kallade armlängds avstånd-principen inom kulturpolitiken, kunskaper om det civila samhällets och konstnärers villkor med mera.

Dialogen kretsar även kring kommunernas fortsatta intresse för utvecklad samverkan på kultur- och fritidsområdet. Kommungränserna kan ofta vara irrelevanta både i ett arrangörs- och deltagarperspektiv. Interkommunal samverkan bedrivs idag i olika konstellationer kring idrottsanläggningar och kulturskola. Andra verksamhetsområden som lyfts fram som särskilt intressanta för ökad regional samverkan är bibliotekens IT-utveckling och förvaltning liksom produktions- och spelplatser för scenkonst. Flera kommuner lyfter även möjligheter till samordning och profilering av ett regionalt kulturutbud och utveckling av regionala noder för olika kulturella uttryck och kompetenser i en kommunal/regional samverkan. Man lyfter även möjligheter till samverkan och regionalt stöd i mer strategiska uppgifter såsom framtagandet av kommunala kultur- och fritidsstrategiska dokument diskuteras.

I workshopen och samtalet kring Region Stockholms pågående arbete med Folkbildningsstrategi för Stockholmsregionen visar dialogparterna en generellt positiv syn på studieförbundens och folkhögskolornas verksamheter i den egna kommunen och regionen. Folkbildningen bidrar bland annat med kunskapsutveckling av och ett ökat kulturutbud till kommunens invånare samt fyller de lokala mötesplatserna. Kultur- och fritidscheferna vittnar dock om att kunskapen om, intresset för och även det kommunala stödet till studieförbund och folkhögskolor varierar betydande kommunerna emellan. Tolv av regionens totalt 26 kommuner fördelar inte något så kallat generellt stöd till studieförbunden, men erbjuder i flera fall andra samarbetsmöjligheter eller projektstöd. Resonemang förs också kring det faktum att folkbildningen och kommunerna

ibland bedriver angränsande verksamheter mot samma målgrupper målgrupper och de utmaningar och möjligheter som följer av det. Flera kommuner för också fram vikten av att även inkludera bibliotek och andra aktörer med viss bildande och demokratiutvecklande verksamhet i det framtida samtalet om "folkbildning" på regional nivå.

2.2 Konsekvenser av coronapandemin

Sveriges kommuner och regioner (SKR) beräknar att dess medlemmar under våren gemensamt har förlorat drygt 300 miljoner kronor i månaden enbart inom kultur- och fritidsområdet. Kommunerna står för 200 miljoner kronor av detta. Förlusterna avser bland annat uteblivna biljettintäkter från stängda muséer och kulturhus, inställda festivaler, teaterföreställningar och idrottsevenemang liksom avbokade förhyrningar av kommunala anläggningar och andra lokaler.

Regionens kommuner vittnar om att en hög andel av vårens och sommarens kultur- och fritidsarrangemang har ställts in eller skjutits fram. Det gäller även skapande skola-aktiviteter och annan kulturverksamhet i skolorna. Kulturskolan har dock generellt varit framgångsrika i att ställa om till undervisning digitalt, i mindre grupper och i vissa fall utomhus. Kommunerna har tillämpat relativt skilda strategier gällande öppethållande av sina kultur- och fritidsanläggningar inklusive folkbibliotek, med allt från fullständig nedstängning under en period till olika typer av anpassningar. Verksamhet av och för äldre, tillhörande den så kallade riskgruppen, har varit särskilt drabbad av naturliga skäl.

Kultur- och fritidsförvaltningarna har fått hantera konsekvenser av ökad sjukfrånvaro och oro bland sina anställda, framförallt inom mer personaltäta verksamheter som bibliotek, kulturskola och simhallar med mera. Kommunerna har samtidigt visat prov på stor kreativitet gällande anpassningar med bland annat digitala tjänster och hemleveranser från biblioteken, tidigare lagda inköp av lös konst och utbetalningar av föreningsstöd, slopade återbetalningskrav för stöd till utebliven verksamhet med mera. En del kommuner har även fördelat stöd till "coronavänliga" utomhusaktiviteter och till föreningar eller volontärnätverk som har bistått med insatser för att hjälpa människor med särskilda behov i krisen.

Kultur- och fritidscheferna beskriver också hur särskilt större och lokalbärande civila aktörer i kommunen drabbas hårt och tvingas till permitteringar och uppsägningar. Man ser även risker för medlemstapp i föreningslivet och oroas för att särskilt mindre föreningar kan ha svårigheter att åta sig stöd inom det statliga krispaketet.

Kommunerna uttrycker även oro för att de akuta statliga krisåtgärderna är otillräckliga och att kultur- och fritidssektorns långsiktiga finansiering pressas ytterligare av ökade kostnader och behov inom andra välfärdsområden, inte minst äldreomsorgen. Man ser ett stort behov av tillskott av statliga medel till kultur- och fritidssidan och ställer sig tveksamma till huruvida de aviserade extra statliga medlen till landets regioner och kommuner kommer att komma kultur- och fritidsverksamheten till del.

2.3 Kommunernas utvärdering

Ett tjugotal av de kommunala representanterna i dialogerna besvarade en utvärderingsenkät i samband med dialogmötet. Majoriteten av de svarande anser att dialogerna ”bidrar till att samordna länets kultur- och föreningsliv” (i enlighet kulturnämndens uppdrag från regionfullmäktige) och att mötena har ett konkret värde för det egna arbetet. Man uppskattar att samlat få en uppdaterad bild av både regionens och kommunkollegornas utmaningar och pågående processer och anser att man både har fått lyssna och bli hörd i bra proportioner. De flesta har även uppskattat den geografiska indelningen av dialogerna och att mötena arrangeras i mindre grupper. Även de två workshopmomenten får vitsord, men flera kommenterar att dessa gavs för begränsad tid och/eller hade ett något otydligt syfte.

Bland övriga synpunkter återkommer flera svaranden till att det är viktigt med fortsatt dialog och samverkan, men att det behövs mer löpande information från Region Stockholm om aktuella processer och projekt, tips på utlysningar av stöd och andra relevanta informationer. Något som känns igen även från 2019 års dialog är att framtida dialoger kan behöva bli mer konkreta och handlingsinriktade kring prioriterade utvecklingsfrågor. Deltagare framför också att det är fortsatt viktigt att det just är kultur- och fritidschefsnivån, och inte ersättare, som deltar i dialogerna för att upprätthålla samtalen på en övergripande och strategisk nivå.

2.4 Kulturförvaltningens analys och kommentarer

Kommunerna fyller en viktig roll i den kulturpolitiska flernivåstyrningen och det regionala kulturella ekosystemet. En betydande del av kulturlivets finansiering vilar också på den kommunala nivån. Kommunerna finns närmast medborgarna i regionen och tillhandahåller ett brett kulturutbud. Man upprätthåller även en stor del av infrastrukturen på kultur- och fritidsområdet med bibliotek, kulturskolor, fritidsgårdar, idrottsanläggningar och andra mötesplatser liksom med stöd till det lokala föreningslivet.

I denna andra dialogrunda blir det tydligt att Stockholmsregionens kommuner har mycket skiftande förutsättningar att utföra sina uppdrag inom kultur- och

PM
2020-08-31Diarienummer:
KN 2019/795

fritidsområdet. Stockholms stad sticker givetvis ut i sammanhanget men skillnaderna har inte endast grund kommuners storlek, skattebas och demografi utan även politiska ambitioner och prioriteringar inom kultur och fritid. Detta medför även att de nämnder och förvaltningar som bär ansvar för det breda uppdraget har mycket skiftande kapaciteter att hantera detsamma. Den stora skiljelinjen på kulturområdet finns i kommunernas konst(närs)politiska intresse och förmåga, där få kommuner jämte Stockholms stad erbjuder ateljé-stöd, konstnärsstipendier eller andra insatser för att stödja konstnärer bosatta och/eller med säte i kommunen.

Dessa, och andra, skillnader mellan kommunerna skapar intressanta förutsättningar såväl som utmaningar för regionalt stöd och samverkan. Det ställer även krav på Region Stockholm att avväga och prioritera regionala insatser som både kan stärka och komplettera kommunernas egna roller och skiftande arbeten samt även FSKF, den samarbetsorganisation för länets kultur- och fritidschefer som bildades redan 1966.

I stort bekräftar dialogerna genomförda 2019-2020 att Region Stockholm, genom Kulturstrategi för Stockholmsregionen, har slagit fast relevanta långsiktiga mål, insatsområden och prioriteringar för det regionala kulturlivets behov av utveckling på lång sikt. Ur kommunernas perspektiv bildas ett naturligt fokus kring tre av de fyra insatsområdena – Öka tillgängligheten till och deltagandet i kulturlivet, Omfatta digitaliseringens möjligheter och utmaningar samt Använda kultur och kulturmiljöer i samhällsplaneringen. Kring dessa insatsområden återstår mycket arbete för att utveckla en behovsstyrd samverkan. Att bygga regional kompetens kring digitaliseringen av kultur- och fritidsområdet och att prioritera insatser kring detta är en komplex uppgift men kan också te sig särskilt prioriterat mot bakgrund av coronapandemins effekter i form av fysiska begränsningar och ett ökat intresset för digitala alternativ. Kulturstrategin formulerar på detta insatsområde att regionen ska ”ta tillvara” de erfarenheter och kunskaper som redan har utvecklats inom exempelvis folkbildningen och biblioteken.

Gällande folkbildningsfrågan drar kulturförvaltningen slutsatsen att relationerna och dialogen mellan kommunerna och den regionala folkbildningens aktörer kan stärkas. Ökad ömsesidig kunskap behövs parterna emellan, såväl om folkbildningens villkor och effekter liksom kommunernas egna utmaningar och möjligheter att främja kultur, bildning och demokrati. Parterna delar utmaningen att nå de grupper som står långt ifrån kulturens och bildningens verksamheter. Kulturförvaltningen bedömer här att den regionala folkbildningsstrategi, som är under framtagande på uppdrag av regionfullmäktige, kan fylla en viktig roll i att upprätta en formaliserad dialog inom området i regionen och därigenom öka samverkan mellan kommuner och folkbildningens aktörer.

PM
2020-08-31Diarienummer:
KN 2019/795

Kommunerna lyfter också behovet av tydlighet och kommunikation från Region Stockholm gällande vilken roll och vilka insatser den tänker sig att ha och genomföra för egen del i genomförandet av Kulturstrategi för Stockholmsregionen. Detta finns inte beskrivet i själva strategin utan finns angivet som en del av strategins syfte i det att den "avser att tydliggöra landstingets roll som regional kulturpolitisk aktör". Region Stockholm kan på samma sätt även behöva tydliggöra vilken roll och vilka insatser den *inte* tänker sig bidra med. Detta också i syftet att kommunerna bättre ska kunna förhålla sig till Regionen i sina egna roller och planering av insatser. I allt detta vilar återigen den särskilda utmaningen att de 26 kommunerna i regionen och deras behov ser delvis olika ut.

Kulturförvaltningen uppmärksammar behovet av en förtydligad rollfördelning mellan Regionen och kommunerna. Förvaltningen har internt under året kontinuerligt diskuterat med frågan om utmaningar med den kulturpolitiska flernivåstyrningen och den generella, och möjligen eskalerande, otydligheten i statens, regionernas och kommunernas olika roller i ett delvis nytt kulturpolitiskt landskap. Frågan är komplex och har också klättrat upp på dagordningen nationellt, bland annat i samtal om kultursamverkansmodellen och diskussionen om kulturpolitikens misslyckande att nå målet om "allas möjlighet att delta i kulturlivet". Kulturförvaltningen avser att fortsätta bevaka och också återkoppla till kommunerna i denna fråga.

En möjlig insats för att konkretisera de framtida kommundialogerna, liksom arbetet med kulturstrategins insatsområden och prioriteringar, kan vara att arbeta fram ett slags handlingsplan tillhörande strategin. En sådan handlingsplan kan mer konkret peka ut aktiviteter som ska genomföras på ett antal års sikt. Sådana mer avgränsade handlingsplaner tas fram inom ramen för andra regionala strategier som sorterar under den regionala utvecklingsplanen, RUF5 2050. Vi känner också igen företeelsen i hur andra regioner, som ingår i den så kallade kultursamverkansmodellen, upprättar regionala kulturplaner i samverkan med det regionala kulturlivets parter.

Utifrån 2019 års kommundialoger drog kulturförvaltningen, Region Stockholm, slutsatsen att kommunernas mening var att Regionens roll behövde "utveckla sin kapacitet som strategisk kunskapsmyndighet", främst inom kulturstrategins mer horisontella insatsområden men även som ett stöd gentemot kommunerna inom enskilda konst- och kulturuttryck. Detta skulle till exempel kunna betyda att den regionala nivån blir ytterligare mer inriktad på kompetenshöjande insatser såsom utbildningar, föreläsningar och seminarier.

Kommunerna menade i förra årets dialog även att kulturförvaltningen bättre kan samordna sina tjänster och sitt utbud gentemot kommunerna (inte minst

PM
2020-08-31Diarienummer:
KN 2019/795

länskulturfunktionernas verksamheter) samt konkretisera och kommunicera sina planerade och genomförda (kulturpolitiska) insatser och hur dessa svarar mot kulturstrategin. Som ett led i detta genomför kulturförvaltningen nu en översyn av och samordning av länskulturfunktionerna, där stiftelsen Stockholms läns museum inordnas i förvaltningen under 2020. Förvaltningen har under våren även utrett framtida förslag till organisation av Länsmusiken, vilket har landat i den fristående rekommendationen att även denna länskulturfunktion bör inordnas som en del av kulturförvaltningen. Kulturförvaltningen genomför under året även en utredning för att se över och beskriva olika offentliga och civila aktörers roller och ansvar gällande kulturmiljöfrågor i Stockholmsregionen.

Kulturnämnden och -förvaltningen genomför i övrigt redan idag en rad insatser i linje med kommunernas behov och önskemål, vilket också återkopplades i årets dialoger både i en skriftlig och muntlig redogörelse. Däribland lanserades Stockholmstinget förra året, en konferens och mötesplats för ökad kunskap och samverkan mellan kultur- och fritidslivets olika parter. Kulturförvaltningen driver webbsidan kulturkatalogen.sll.se som presenterar de föreställningar riktade mot barn och unga som ingår i det av kulturnämnden subventionerade scenkonstutbudet. Kulturnämnden stödjer det regionala arrangörsnätverket Dans i stan/Cirkus i stan samordnar årligen ett 100-tal föreställningar för barn och unga i grundskola och gymnasium på 28 scener i länet. Kulturnämnden har även antagit en ny regional biblioteksplan för 2020-2023 med visst fokus på insatser för att stärka bibliotekens digitala infrastruktur. Med denna plan i ryggen har Regionbibliotek Stockholm startat ett samverkansprojekt i dialog med folkbiblioteken för att utreda möjligheter till samordning av upphandling, förvaltning och utveckling av IT-system, e-tjänster och medieinköp, vilket kan effektivisera kostnader och förbättra utbud och tillgänglighet för regionens biblioteksbrukare.

3 Dialoger med det fria kulturlivets parter

Dialogerna med det fria kulturlivet var planerade att äga rum i mars månad, men kom att skjutas fram med anledning av coronabrottet. Mötena genomfördes istället i det digitala mötesverktyget Teams under april-maj.

Dagordningen för mötena var ursprungligen snarlik den med kommunerna, med korta informationer från kulturförvaltningen om aktuella uppdrag, processer och projekt på statlig och regional, samt här även kommunal, nivå med relevans för parterna. Därefter plats för parternas beskrivningar av de egna organisationernas och konst- och kulturområdenas aktuella förutsättningar.

PM
2020-08-31Diarienummer:
KN 2019/795

Med anledning av coronapandemin kom fokus naturligt att landa på konsekvenser och åtgärder med anledning av pandemin.

3.1 Dialog med regionala centrumbildningar

Dialogmötet med de regionala centrumbildningarna² genomfördes den 11 maj och nio av de totalt 13 centrumbildningarna på regional och nationell nivå deltog i mötet.

Parterna vittnar om att de egna medlemmarna har drabbats på flera olika plan av coronakrisen. "Allt har ställts in eller skjutits fram!" har enligt bildningarna varit mantrat inom kulturlivet under våren. Majoriteten av bildningarna har genomfört enkäter bland de egna medlemmarna som visar på tydliga ekonomiska och kreativa konsekvenser av inställda uppdrag och egna projekt i samarbete med såväl offentliga som kommersiella uppdragsgivare.

Flera centrumbildningar har fått coacha medlemmar i hur ingångna avtal, såväl mellan producenter-arrangörer och producenter-medverkande, kan efterlevas vid inställda eller uppskjutna arrangemang. Här har det ibland uppstått meningsskiljaktigheter kring hur den så kallade force majeure-paragrafen ska tolkas i en historisk pandemisituation. Här utgör dessutom de vanligt förekommande muntliga avtalen inom kulturbranscherna en ytterligare utmaning.

Liksom de KLYS-anslutna medlemsförbunden (se nedan) lyfter även centrumbildningarna fram den särskilt prekära situationen för de många egenföretagande kulturutövarna. Dessa har under våren inte haft möjlighet att vare sig utnyttja möjligheten till permittering/korttidsarbete eller a-kassa utan att helt släcka ner sin näringsverksamhet. Utöver stor oro för medlemmarnas enskilda ekonomiska och sociala situationer lyfter flera centrumbildningar också en oro för att själva infrastrukturen för konstnärlig verksamhet i regionen och landet nu hotas att slås sönder.

Centrumbildningarna och deras medlemmar har under våren arbetat febrilt med att hitta kreativa lösningar för att upprätthålla viss verksamhet och samtidigt dra nytta av det uppdragsvakuum som har uppstått med ökad tid för bland annat kompetensutvecklingsinsatser. Vissa av bildningarna har stöttat medlemmarna i att arrangera digitala seminarier och portfolier, föreställningar och konserter, arbeta fram nya koncept för skapande skola-projekt på distans, och har utbildat i e-handelskunskap med mera.

² Centrumbildningarna samlar professionella kulturskapare inom respektive konstområde och arbetar i huvudsak med uppdragsförmedling och kompetensutveckling gentemot sina medlemmar. 12 av centrumbildningarna har idag regionala företrädare i Stockholmsregionen. Där regionala företrädare saknas riktas inbjudan till den nationella organisationen. För förteckning över centrumbildningarna, se <http://www.centrumbildningarna.se/>.

PM
2020-08-31Diarienummer:
KN 2019/795

Centrumbildningarna har också stått i kontakt med olika uppdragsgivare för att uppmana dessa att inte ställa in utan skjuta fram eller genomföra alternativ till uppdrag och framförande samt även att hedra ingångna avtal och ersättningar med kulturskapare. De har också stöttat medlemmarna i att bevaka utvecklingen av de särskilt utlysta arbetsmarknadsåtgärderna och kulturstöden.

Bland de mer långsiktiga behov av och önskemål om insatser från Region Stockholm och länets kommuner som centrumbildningarna återkommer till även detta år finns bristen på tillgången till produktions- och repetitionsplatser samt små och medelstora scener (motsvarande storleken 300-3000 personer) i Stockholmsregionen. De regionala centrumbildningarna fortsätter också att efterlysa starkare regionala insatser och stöd gällande kompetensutveckling för professionella kulturskapare, liksom regionala incitament för internationell samverkan på kulturområdet. Här har man bland annat tidigare hänvisat till det omfattande ESF-finansierade kompetensutvecklingsprojektet Kulturkraft Stockholm som pågick mellan 2012-2014 under Trygghetsrådets TRS paraply³.

Ett tredje mer omfattande behov som framförs, och som kraftigt har förstärkts under coronapandemin, är kompetensutveckling och andra insatser för att främja digitaliseringen av såväl det konstnärliga produktions- som arrangörsledet. I detta finns särskilda behov hos centrumbildningarna och dess medlemmar av att utveckla hållbara digitala lösningar för pedagogiska insatser och kulturutbud gentemot länets grund- och gymnasieskolor.

3.2 Dialog med KLYS

Dialogmötet med KLYS (Konstnärliga och litterära utövares samarbetsnämnd⁴) genomfördes den 12 maj via Teams. I år kallades representanter från de nationella medlemsförbunden inom KLYS i stället för enskilda kulturskapare knutna till förbunden.⁵ Syftet med detta var att nå en större bredd och strategisk höjd i dialogen.

³ En fullödlig presentation och utvärdering av Kulturkraft Stockholm hittas här:

<https://www.esf.se/resultat/projektbanken/behallare-for-projekt/stockholm/kulturkraft-stockholm/>

⁴ KLYS samlar nedan 13 medlemsförbund som i sin tur företräder yrkesverksamma kulturskapare inom olika konstområden. Teaterförbundet, Sveriges scenkonstregissörer, Oberoende filmares förbund (OFF), Konstnärernas riksorganisation (KRO), Svenska tecknare, Svenska fotografers förbund, Sveriges författarförbund, Dramatikerförbundet, Föreningen svenska tonsättare, SKAP – Sveriges kompositörer och textförfattare och Federationen svenska musiker (omfattande Musikerförbundet och Sveriges yrkesmusikerförbund (Symf)). KLYS samlar även nedan förbund som inte i första hand omfattar konstnärliga utövare och därför inte kallades till dialogmötet: Svenska journalistförbundet, Läromedelsförfattarna samt Unionen, fackklubben vid SVT, SR och UR.

PM
2020-08-31Diarienummer:
KN 2019/795

Även denna dialog kom till del att präglas av de mer akuta effekterna och åtgärder med anledning av coronapandemin. Men fokus i stort vilade på parternas syn på regionala kulturpolitiska utmaningar och möjligheter på ett antal års sikt.

Samtliga medlemsförbund vittnar om stora påfrestningar av pandemin för de egna medlemmarna. Det gäller såväl anställda vid scenkonstinstitutioner, som kan ha permitterats, och i än högre grad den höga andel frilansade konstnärer och kulturskapare som sett sina uppdrag och framträdanden inställda eller framskjutna på obestämd tid både i Sverige och utomlands. Uppåt 70 procent av utövarna inom vissa konstnärsgrupper finns i Stockholmsregionen, varför krisen blir särskilt påtaglig här.

En dryg tredjedel av svenska kulturskapare är enskilda näringsidkare med stora utmaningar att ta del av de statliga arbetsmarknadsåtgärderna med anledning av krisen. Här finns en särskild oro inom KLYS, och ett intensivt påverkansarbete för att regeringen ska göra a-kassan mer flexibel för denna grupp. Parterna oroas även för kulturbranschernas mellanhänder – såsom bokhandlare, produktions- och bokningsbolag – och understödjande serviceyrken – såsom tekniker, hantverkare och maskörer – som också har drabbats hårt av krisen och normalt inte nås av de gängse kulturstöden.

Gällande det särskilda krisstöd till kulturlivet om 500 mnkr – som många av förbundens medlemmar vid tidpunkten för mötet var upptagna med att informera sig och ansöka om – påtalar KLYS även en problematik med riktlinjerna att stöden ska ersätta inkomstbortfall. Många frilansare arbetar utan skriftliga överenskommelser, ofta med anledning av korta och/eller återkommande uppdrag för en och samma uppdragsgivare, och har därför svårt att redovisa fullständigt inkomstbortfall hos de myndigheter de söker krismedel från.

Bland de behov och önskemål som KLYS och dess förbund lyfter till Region Stockholms finns, liksom hos de regionala centrumbildningarna, insatser för att etablera en mer stark och långsiktig struktur för konstnärliga yrkesutövares möjligheter till kontinuerlig kompetensutveckling och -försörjning i Stockholmsregionen. Här finns en underliggande kritik mot att arbetsgivande kulturinstitutioner inte tar sitt ansvar. Initiativ tas förvisso återkommande av såväl högskolor, yrkeshögskolor, fackförbund, Arbetsförmedlingen med flera aktörer men parterna menar att dessa initiativ inte är tillräckliga eller sammanhängande och inte heller svarar tillräckligt snabbt mot olika (omställnings)behov som uppstår på denna arbetsmarknad, inte minst mot bakgrund av olika kriser i samhället.

PM
2020-08-31Diarienummer:
KN 2019/795

Även KLYS refererar till framgångarna med det tidigare omfattande kompetensutvecklingsprojektet ESF-finansierade projektet Kulturkraft Stockholm⁶ som pågick mellan 2012-2014. KLYS lyfter även satsningen på Kulturakademien⁷ i Västra Götalandsregionen, som finansieras av regionens kultur- och –regionutvecklingsnämnd, som en regional förebild.

Även KLYS och dess medlemmar uppmärksammar den stora brist på konstnärliga produktionsplatser som råder, inte minst inom Stockholms stad. Oberoende filmares förbund efterlyser ett särskilt regionalt stöd för att åtgärda detta, möjligen i form av subventioner till konstnärliga arbetsplatser. Skap föreslår möjligheten att etablera ett slags interdisciplinära hubbar som också kunde medföra ett konstområdesövergripande utbyte. De särskilda utmaningarna för lokalbärande aktörer, exempelvis musikstudioaktörer, i coronatider lyfts också fram av parterna.

Flera medlemmar ser en växande utmaning med bristande ersättningarna till konstnärligt medverkande inom kultursektorn. Parterna vädjar till Region Stockholm att på olika sätt säkerställa att regionala kulturbidrag går till ”sjysta” aktörer med avtalsenliga ersättningar till anställda och frilansare.

Flera av förbunden ser en fortsatt tilltagande problematik med politisk styrning i mer innehållsliga frågor inom kulturområdet, framförallt gällande konstnärlig gestaltning av och inköp av lös konst till offentliga miljöer. Konstnärernas riksorganisation (KRO) hänvisar till ett pågående rättsärende mellan en konstnär och en kommun i Stockholmsregionen. KLYS uppmanar här Region Stockholm att verka för kompetensutveckling i principen om armlängds avstånd och bevaka upprätthållandet av densamma bland kommunerna och inom den egna organisationen.

KLYS välkomnar kulturnämndens ordförande, Cecilia Elvings (L), nyligen aviserade ”kraftsamling” för den regionala filmproduktionen i dialog med Stockholms stads kulturborgarråd, Jonas Naddebo (C). Teaterförbundet för scen och film, Oberoende filmares förbund samt Dramatikerförbundet påtalar vikt av att Regionen behöver vara transparent i denna process och bjuda in berörda förbund och andra fackliga och civila parter till särskilda och snara dialoger om filmutvecklingen. Inspiration föreslås hämtas från Svenska filminsti-

⁶ En fullödig presentation och utvärdering av Kulturkraft Stockholm hittas här: <https://www.esf.se/resultat/projektbanken/behallare-for-projekt/stockholm/kulturkraft-stockholm/>

⁷ Kulturakademins medlemmar består av Film i Väst, GöteborgsOperan, Göteborgs Symfoniker, Folkteatern, Regionteater Väst samt Teater Halland. Läs mer här: <https://www.kulturakademien.com/om-oss/organisation/>

PM
2020-08-31Diarienummer:
KN 2019/795

tutet och dess så kallade branschråd som inrättades då den statliga filmpolitiken trädde i kraft för några år sedan. Förbunden agerar gärna även remissinstanser till kulturnämndens framtida förslag till beslut i filmsatsningen.

På samma sätt välkomnar KLYS kulturförvaltningens utredning om framtida organisation av Länsmusiken men uttrycker också oro för de angränsande Blåsarsymfonikernas framtid. Sveriges musikerförbund (Symf) understryker vikten av transparens och dialog med förbundet och andra aktörer med kompetens på och intresse i frågan.

3.3 Dialog med Ideell kulturallians, Stockholms län

Dialogmötet med Ideell kulturallians, Stockholms län (IKA), ägde rum den 1 juni i Teams och organisationen företrädde av dess styrelse.

IKA presenterade bland annat sin nyligen genomförda enkät till medlemmarna med anledning av coronapandemin. Enkäten har genomförts med stöd av kulturnämnden, Region Stockholm. Tio organisationer, av totalt 16 tillfrågade, har lämnat svar som, enligt styrelsen, behöver betraktas som en "ögonblicksbild" från maj månad.

Medlemmarna vittnar om att coronan har fått tydliga negativa konsekvenser för de olika verksamheterna, inte minst ekonomiska. Många av medlemmarna upprätthåller lokaler och tappar intäkter från uteblivna förhyrningar. Samtidigt har inställningen hos medlemsorganisationerna hela tiden varit att försöka ställa om istället för att ställa in. En majoritet av de planerade aktiviteterna har dock skjutits fram och personal har behövt permitterats. Den äldre målgruppen beskrivs som en samtidigt bärande "motor" i och "mottagare" i den ideella kulturverksamheten, varför denna grupp har drabbats särskilt hårt. Detta är också en grupp som ibland upplever höga trösklar in till de digitala verksamhetsalternativ som har kunnat arbetas fram.

I verksamheter i gles- och skärgårdsbygd finns ibland heller inte tillgång till tillfredställande bredband eller andra lösningar för att möjliggöra digitala alternativ. Flera digitala försök har även gått i stöpet med anledning av bristande kompetens både hos arrangörer och deltagare. Det finns nu en stor oro att många äldre medlemmar och deltagare försvinner ur verksamheten för gott. Det finns även en oro bland de svarande medlemmarna att de viktiga demokratiska processerna i föreningarna blir lidande i frånvaro av medlemmar och deltagare.

Bland de huvudsakliga behov och önskemål som IKA för fram till Region Stockholms finns återigen den tidigare presenterade idén om att få till stånd delregionala möten mellan IKA:s medlemmar och kommunerna. IKA upplever

PM
2020-08-31Diarienummer:
KN 2019/795

att kommunerna generellt har en bristfällig kunskap om och förståelse för denna del av kulturlivet och att en närmare dialog skulle kunna bemöta kulturpolitiska utmaningar såsom breddat deltagande i kulturlivet med mera. Önskemålet är att Region Stockholm ska kunna facilitera sådana möten inom ramen för sitt uppdrag att bedriva dialog och samverkan. Ett förslag är att framtida Stockholmsting kan nyttjas för detta syfte.

Vidare påtalar IKA vikten av att de offentliga bidragsgivarna framgent behöver förhålla sig till den nya kreativitet och flexibilitet som har anammats av kulturlivet under coronakrisen. Bland annat uppmanas kulturnämnden att agera flexibelt i hur man, så länge krisen pågår, begär redovisning av och värderar antalet deltagare i kulturaktiviteter, inte minst de digitala. Här behöver Region Stockholm och kommunerna se mer till kvaliteten i bland annat kulturaktörers metod- och publikutvecklande initiativ och på så sätt "ta chansen" att använda den märkliga tid vi befinner oss i till att utveckla både arrangörskapet och deltagandet i kulturlivet.

3.4 Utvärdering av dialogerna

En god andel av deltagarna från det fria kulturlivets parter besvarar en utvärderingsenkät om dialogerna i samband med de tre olika mötena. Generellt anser deltagarna att den alternativa digitala mötesformen har fungerat bra men att det ändå upplevts något begränsande i en dialog med många deltagare. Majoriteten av de svarande anser att "kulturförvaltningen genom mötet har bidragit till att samordna regionens kultur- och föreningsliv (i enlighet med regionfullmäktiges uppdrag för 2020)", även om ett par svarande anser frågan vara svår att tolka och också påtalar att mötet i sig inte bidrar till möten mellan kommunerna och utövarnas och arrangörernas representanter. Samtliga svarar sig vara tillfredsställda vad gäller regionens informationer om det kulturpolitiska läget och också möjligheten att själv få bli lyssnad till i framförandet av iakttagelser och synpunkter.

Bland övriga idéer som de svarande spelar in finns bland annat önskemålet att regionen också ska bidra till dialog med kommunala företrädare för att öka kunskapen om och intresset för det fria kulturlivets förutsättningar. Någon föreslår även att den fortsatta dialogen också kan kompletteras med "break out-möten", där mindre arbetsgrupper diskuterar olika prioriterade frågor mer på djupet.

Andra påtalar behov av ytterligare dialogmöte som tydligare blickar framåt utifrån Kulturstrategi för Stockholmsregionen och dess insatsområden. Här efterlyses också att arbetet med kulturstrategin framöver ska kunna återkopplas per olika konstområden. Någon påtalar vikten av att den regionala dialogen också kan omfatta frågan om samordning och samverkan mellan kommunal,

regional och statlig kulturpolitik och -verksamhet, då professionella yrkesutövare utövare naturligt rör sig mellan dessa nivåer.

3.5 Kulturförvaltningens analys och kommentarer

Det fria kulturlivets dialogparter representerar själva motorn i det regionala kulturlivet och sörjer för dess kvalitet och utveckling.

Centrumbildningarna företräder och ger ett viktigt och stöd till enskilda kulturskapare och mindre kulturorganisationer såsom fria teater- och dansgrupper i regionen. Även om centrumbildningarna sedan länge är en etablerad del av kulturlivet verkar flera av organisationerna med små och osäkra ekonomiska och personella resurser. Sedan nya riktlinjer implementerades för kulturnämndens kulturstöd 2017 kan även icke-publika verksamheter likt centrumbildningarna söka stöden. Flera men inte alla av organisationerna söker och erhåller också kulturnämndens stöd. Flera av bildningarna har också sökt och blivit beviljade medel ur kulturnämndens särskilda utlysning under våren med anledning av corona. Centrumbildningarnas små ekonomier är också ett skäl till att ett antal av bildningarna inte driver regionala verksamheter. Som redan nämnts ovan genomför kulturförvaltningen en kunskapsöversyn av de regionala centrumbildningarnas verksamheter och förutsättningar; rapporten förväntas bli klar till hösten. Det är kulturförvaltningens ambition att utifrån en ökad kunskap om centrumbildningarna kunna bidra med förslag som kan stärka denna strukturs framtida förutsättningar i det regionala kulturlivet.

Kulturförvaltningen är tillfredsställd med dialogen med KLYS och dess medlemsförbund. Genom att föra dialog med denna centrala nivå inom KLYS får förvaltningen en samtidigt bredare och djupare bild av de konstnärliga yrkesutövarnas aktuella kultur- och arbetsmarknadspolitiska förutsättningar såväl nationellt som regionalt. I KLYS egna förslag till regional dialogmodell, förvisso inom ramen för kultursamverkansmodellen, förordar man upprättande av så kallade kulturskaparråd, där enskilda utövare företräder medlemsförbunden och dess perspektiv. Ett sådant dialogmöte arrangerades också av kulturförvaltningen 2019, dock för ett mindre antal konstområden och utövare. Förvaltningen uppskattade även det mötet men saknade just den kulturpolitiska överblick och fördjupning som kan vara svår för enskilda utövare att bära. För den framtida dialogen med KLYS kommer kulturförvaltningen att beakta att det kan finnas skäl att inkludera bägge nivåer i dialogen. Dock ska nämnas att förvaltningen, via handläggningen av kulturstöd och länskulturfunktionernas verksamheter, dagligen har ett stort antal kontakter med (professionella) utövare inom alla konstområden..

De regionala centrumbildningarnas och KLYS uttryckta huvudsakliga behov av och önskemål om insatser från Region Stockholm och dess kommuner är på

PM
2020-08-31Diarienummer:
KN 2019/795

flera punkter likalydande. Det handlar om behovet av att stödja etableringen av en hållbar och långsiktig struktur för konstnärliga yrkesutövares kompetensutveckling och branschernas kompetensförsörjning. Detta är en stor och komplex fråga med ett delat ansvar för såväl kulturbranscherna, utbildningsväsendet och berörda myndigheter på såväl regional som statlig nivå. Kulturnämnden, Region Stockholm, har idag inte någon uttalad roll, än mindre uppdrag, inom detta område, som i mycket är en arbetsmarknadsfrämjande fråga. Nämnden stödjer dock regionens folkhögskolor, varav flera arrangerar förberedande konstnärliga utbildningar. Även kulturnämndens stöd till regionala centrumbildningar behöver tillgodoräknas som del av kompetensfrämjande insatser. I övrigt emottager nämnden endast undantagsvis ansökningar om kulturstöd från det fria kulturlivets aktörer som rör konstnärliga kompetensutvecklingsinsatser, även om de potentiellt vore möjliga att stödja för nämnden. Inte heller Kulturstrategi för Stockholmsregionen formulerar några specifika insatser kring kompetensutveckling för professionella konstnärer utan pekar istället på att den ”kompetens som finns på regionens konstnärliga lärosäten är viktig att tillvara på” liksom ”den konstnärliga forskning” som är stark i regionen. I övrigt tillhandahåller kulturförvaltningen dock en del kompetensutvecklande insatser, både gentemot kommuner och kulturskapare och -bransch, främst via dess länskulturfunktioner inom film, dans/cirkus och bibliotek, men i någon mån även initiativ som seminarier och det större Stockholmstinget.

Region Stockholm som helhet bär ett ansvar för kompetensförsörjningsfrågor i regionen, inom ramen för övertagandet av det regionala utvecklingsuppdraget från Länsstyrelsen. Uppdraget vilar på tillväxt- och regionplanenämnden (Trn) vars förvaltning för närvarande bland annat driver projektet Kompetensarena Stockholm i samarbete med Stockholms stad, Storsthlm och Arbetsförmedlingen och med finansiering via Europeiska socialfonden, ESF. Syftet med projektet, som avslutas i september 2020, är att stödja en effektivare yrkesutbildning i regionen utifrån näringslivets behov av kompetens. Här ser kulturförvaltningen behov av en ökad samverkan mellan Regionens olika uppdrag och förvaltningar, liksom att också informera sig om andra regionala satsningar på området.

Centrumbildningarna och KLYS lyfter gemensamt bristen på produktionplatser, inte minst ateljéer inom bild- och formområdet, repetitionsplatser och scener – bland annat uppmärksammade i de senaste årens debatt om ”klubböden” inom populärmusiken – med anledning av den snabba stadsutveckl-

PM
2020-08-31Diarienummer:
KN 2019/795

ingen i framförallt Stockholms stad men också andra delar av regionen. Kulturförvaltningen lät utreda produktionsplatsfrågan 2019⁸ och även pilotsatsningen med en regional kulturlots i samverkan med Stockholms stad har varit viktig för förvaltningen att förstå de regionala möjligheterna och utmaningarna. Förvaltningen avser här att återkomma med förslag till mer långsiktiga insatser på området.

Dialogparternas oro gällande tillämpningen av principen om armlängds avstånd inom kulturpolitiken⁹, har delvis sin grund i ett par uppmärksammade fall i kommuner i Stockholmsregionen. 2019 tilldelades Myndigheten för kulturanalys i uppdrag av regeringen att göra en översyn av hur kulturpolitiska insatser kan påverka den konstnärliga friheten inom bidragsgivandet och i styrningen av kulturverksamheten. Översynen av bidragsgivningen ska avgränsas till statlig nivå, medan fokus för verksamhetsstyrningen ska vara på lokal och regional nivå. Uppdraget ska slutredovisas till Kulturdepartementet senast den 15 februari 2021. Kulturförvaltningen kommer även fortsättningsvis att aktivt bevaka utvecklingen och sprida information och kunskap i frågan.

Det fria kulturlivets parter uppmärksammar i årets dialog även att det för närvarande pågår en organisationsprocess inom kulturnämnden, bland annat genom det pågående bildandet av ett nytt bolag inom regionkoncernen för att stimulera den regional filmproduktionen i samarbete med Stockholms stad och översyn av framtida organisation av Länsmusiken. Här framför flera av de berörda KLYS-förbunden önskemålet att kulturnämnden och -förvaltningen ska agera mer transparent i sin planering och också involvera berörda delar av det fria kulturlivets aktörer i utvecklingen och att därigenom den regionala dialogen och samverkan också behöver omfatta konkreta frågor. Förvaltningen avser därför att framöver bättre informera om pågående och planerat utvecklingsarbete samt när så bedöms möjligt återkomma med inbjudan till dialog till det fria kulturlivets parter.

Dialogerna med de regionala centrumbildningarna och KLYS kommer helt naturligt att i huvudsak kretsa kring den regionala kulturstrategins insatsområde 2. Stärka möjligheterna till konstnärlig utveckling. Men parternas intresse begränsas inte endast till detta, utan det är tydligt hur också det fria kulturlivet vill delta och bidra till att konst och kultur integreras i samhällets utveckling i stort. Här visar parterna stort engagemang för att exempelvis regionens medborgares ska ha likvärdig tillgång till kultur, inte minst via skolan, att länets

⁸ Rapporten sammanfattas och kan laddas ner här, <https://www.sll.se/verksamhet/Kultur/nyheter/2019/07/sa-ser-forutsattningarna-ut-for-produktionsplatser-i-stockholmsregionen/>

⁹ Begreppet "armlängds avstånd" myntades av den brittiske nationalekonomen John Maynard Keynes, tillika brittiska Arts councils förste ordförande, efter andra världskriget som en sinnebild för hur konst och kultur aldrig mer skulle få användas som medel för politisk propaganda.

PM
2020-08-31Diarienummer:
KN 2019/795

kulturskolor stärks som plantskolor för framtidens kulturskapare och att konsten och konstnären kan ta mer plats i stadsutvecklingsprojekt. På så vis finns en tydlig uppslutning för den regionala kulturstrategins mål och insatsområden även bland de professionella kulturskaparna.

Ideell kulturallians är en samarbetsorganisation som bildades 2010 i samband med att kultursamverkansmodellen skulle sjasättas, för att där företräda det civila samhällets röst i regionala dialoger och framtagandet av regionala kulturplaner. Den ideella kulturalliansen i Stockholmsregionen (IKA) är en relativt ny organisation som vid tillfällen tilldelats projektstöd från kulturnämnden, även ur kulturnämndens särskilda utlysning med anledning av corona. Det är kulturförvaltningens uppfattning att IKA:s främsta behov och önskemål i nuläget är att dels utveckla rollen och styrkan den egna samarbetsorganisationen, dels upprätta bättre relationer med kommunerna i regionen för att stärka kunskapen och förståelsen för de ideella kulturaktörerna bidrag till det lokala och regionala kulturlivet. Kulturförvaltningen avser att återkomma med förslag till hur Region Stockholm kan bidra till att möta detta behov på lite längre sikt. Även Stockholms länsbildningsförbund, SLB, som företräder lärens studieförbund och folkhögskolor, är utpekade som dialogpart men denna dialog har hittills hanterats inom ramen för framtagande av regional folkbildningsstrategi. Kulturförvaltningen avser att återkomma med förslag till hur dialogen med IKA och SLB bäst kan organiseras när folkbildningsstrategin är antagen.

4 Sammanfattande analys och kommentarer

Kulturförvaltningen noterar att kommunernas och det fria kulturlivets företrädares beskrivningar av det regionala kulturlivets förutsättningar, liksom de behov och önskemål som framförs till Region Stockholm, delvis står nära varandra.

Här finns en gemensam syn på att Region Stockholm kan och bör ha en roll i att främja relevant kompetensutveckling och kanske även -försörjning, såväl i kulturpolitiska sakfrågor som i ett arbetsmarknadsfrämjande och rent konstnärligt perspektiv. Detsamma gäller behovet att stärka den regionala kompetensen och förmågan inom kulturlivets digitala omställning, vilket har accentuerats tydligt under coronakrisen. Här kan man förvisso skönja för vissa parternas olika prioriteringar gällande å ena sidan digitaliseringens möjligheter att öka tillgängliggörande av och delaktigheten i kulturlivet (läs kommunerna och det ideella kulturlivet) och å andra sidan att utveckla digitala metoder för produktion och kanske även distribution (läs det professionella kulturlivet).

PM
2020-08-31Diarienummer:
KN 2019/795

Det finns även ett visst gemensamt intresse mellan kulturlivets parter kring mer konkreta regionala insatser kring kulturstrategins fjärde insatsområde gällande kulturen och kulturmiljöerna som ökad resurs i samhällsplaneringen. Det handlar främst om kompetensförstärkande insatser inom företeelsen ”kulturdriven stadsutveckling”, möjligheter till utveckling av regionala kulturnoder liksom behov av fler produktions- och spelplatser ute i regionen.

Parternas intresse sammanfaller delvis även i önskemålet att den framtida dialogen med Region Stockholm ska kunna bli mer konkret och handlingsinriktad kring kulturstrategin och de redan gemensamt identifierade utmaningar som framkommit i dialogerna hittills. Här har tidigare i analysen nämnts möjligheten till en regional handlingsplan som konkretiserar strategin. På samma sätt önskar främst regionala centrumbildningar och IKA att dialogen också ska kunna omfatta möten med kommunerna, som är viktiga för dessa parter. Kulturförvaltningen har också tidigare identifierat att den har behov av att bättre samordna de många olika samtal och dialoger som förvaltningens olika verksamheter och medarbetare har med olika nivåer i kommunerna och det fria kulturlivet. Kulturförvaltningen kommer att beakta dessa behov och idéer och utreda hur kulturstrategin med dess koppling till den regionala utvecklingsplanen, RUF 2050, eventuellt skulle kunna konkretiseras och brytas ner tydligare.

Som har uppmärksammats ovan reser dialogparterna i olika sammanhang frågan om vilken roll och vilka insatser Region Stockholm tänker sig ha i genomförandet av Kulturstrategi för Stockholmsregionen. I analysen av 2019 års dialog drog kulturförvaltningen slutsatsen att det finns ett gemensamt behov bland dialogparterna av utvecklingen av en starkare ”regional strategisk kunskapsmyndighet”, ett slags ”regionalt SKL på kultur- och fritidsområdet”. Kommunerna nämnde då bland annat behov av regional bevakning och vidarespridning av forskning, utredningar och rapporter samt expertkunskap inom områden som kulturella och kreativa näringar, kulturarvsfrågor och bidragsgivning till civilsamhället. Ett internt arbete pågår nu inom kulturförvaltningen för att utreda hur dialogparternas olika förutsättningar, behov och önskemål bäst kan bemötas, och vilka övergripande insatser som framgent ska prioriteras.